

Lyren med de fine, sprøde toner har en umiddelbart lindrende virkning.

Foto: Kirsten Ellebæk

Den lægende lyre

Holbæk

Musik er god kommunikation. Den kan forløse, hvor ordene slipper op. Musikterapeut Lise Høy Laursen hjælper alvorligt syge med at finde lindring i musikken.

AF OLE BRANDT

En harpe i miniformat. Sprøde toner, der væver det fineste lydteppe i rummet. Den lille lyre af svensk tilvirkning - fotogra-

fen synes, at den ligner et øre - spiller en særlig rolle i posen med udstyr, som musikterapeut Lise Høy Laursen bærer rundt på.

Lyren med de fine toner er måske det af hendes instrumenter, der har den umiddelbart mest lindrende virkning.

- Jeg har haft patienter, som selv har spillet på lyren, og den giver nogle gode vibrationer i kroppen og en følelse af, at man stadigvæk godt kan noget selv, siger Lise Høy Laursen.

De mennesker, hun har i terapi, er nemlig fortrinsvis patienter i det, der klinisk hedder den terminale fase. Patienter med kræft eller anden dødelig sygdom, som er overgået til palliativ (smertelindrende) behandling.

Lindring er netop, hvad

musikterapi - i den korte version - handler om.

- God musik er god kommunikation. Musik kan kommunikere ting, man ikke er så god til at sige. Musikken kan bringe dig i kontakt med følelser og minder - og med kroppen, forklarer Lise Høy Laursen.

Siden 1. marts har hun været tilknyttet smerteklinikken på Holbæk Sygehus i forbindelse med et forskningsprojekt, som går ud på at afdække musikterapiens gavnlige effekter, når det gælder palliation og pleje på hospice. Her kommer smerteklinikken ind i billedet, fordi den fortrinsvis tager sig af døende og uhelbredeligt syge.

»Musikken har mange funktioner og betydninger. Den stimulerer vores san-

ser. Den vækker minder og følelser, og den kan bringe vores tanker og sind til et andet sted«, skriver Lise Høy Laursen i en lille præsentationsfolder.

Lyde og minder hænger sammen

- Det fysiske tager medicinen sig af. Men smerte kan også bero på noget, der ligger ubearbejdet og opfattes som smerte. Der kan ske en forløsning, så det ikke længere ligger og giver uro. Musikken kan bruges på forskellige måder. Som afledning - den får personen til at tænke på noget andet. Som middel til kontakt med den dybere del af psyken, forklarer Lise Høy Laursen.

- For os på smerteklinikken er det meget spændende. Vi kommer ud ad en an-

- Ofte begynder jeg med en sang - et stykke musik, som alle kender, siger Lise Høy Laursen.

den tangent end det, jeg er uddannet til - det vil sige det naturvidenskabelige, hvor alt kan måles og vejes. Mødet med Lise og den musikterapeutiske tilgang til patienterne har været med til at åbne mit sind for, at der er noget mere. Og i grunden ved vi jo godt, at humøret spiller ind på smerte, siger smerteklinikkens overlæge, Ole Bo Hansen.

Musikken bringer dig i kontakt med følelserne

- Musikken har den effekt, at den kan bringe dig i kontakt med følelserne. Lyde og minder hænger sammen ligesom dufte og minder. Allerede dér er vi et skridt væk fra det rationelle, og det er ikke noget hovedkulds, men noget, der sker i selve processen.

- Jeg stiller jo ikke med en løsning på forhånd. Når jeg møder patienten, begynder jeg måske med »Vil du høre en sang?«. Jeg skaber en ramme. Når man spiller, bliver der skabt en nærhed, som der ofte er allermost brug for hos personer i den terminale periode, siger Lise Høy Laursen.

De fleste vil høre stille musik

Med sig har hun sin guitar og værktøjsposen med lyre, den store sangbog i tre bind fra Wilhelm Hansens musikforlag, en cd-spiller og et udvalg af cd'er. For musikken kan - afhængigt af situationen - være mekanisk eller spillet på stedet, og patienten vælger selv, om han eller hun vil være lyttende eller deltage aktivt i musikken. Ofte spiller

Lise Høy Laursen ud med musik, som alle kender. En sang som »De nære ting«.

- Det kommer ikke an på musikstilen, men i den terminale periode vil de fleste gerne høre stille musik - og så selvom de måske har været til heavy metal. Derfor har jeg et udvalg af afslappende klassisk musik med på cd.

- For nylig besøgte jeg på et hospice en 45-årig mor til tre børn. Hun var nået til kun at kunne ligge, og familien var meget anspændt. De var meget uafklarede, og de var med, da jeg satte mig ind og begyndte at spille. Bagefter fortalte hendes mand, at han et øjeblik havde kunnet se efterårets farver og havde glemt bekymringerne.

En god følgesvend

»Musik kan ... være en vej til samvær og nærhed i en tid, hvor ord kan være svære. Musik kan være en god følgesvend. Den kan lindre. Den kan bringe dig i en afslappet tilstand. Hjælpe et besværet åndedræt. Dæmpe angst. Den kan bringe dig tættere på dig selv, din tro og din tvivl, når du har mest brug for det.»

Fra folderen »Tilbud om musikterapi«, som Lise Høy Laursen har skrevet til patienterne på smerteklinikken i Holbæk.

Smerteklinik er

Holbæk

Smerteklinikken på Holbæk Sygehus skal det næste halve år være med til at afdække musikterapiens gavnlige virkninger på alvorligt syge.

halve år med i et forskningsprojekt, der går ud på at undersøge musikterapiens gavnlige virkninger, når det gælder palliation (lindrende pleje) til døende og uhelbredeligt syge.

Musikterapien er ikke nogen ny opfindelse

Lise Høy Laursen, cand.mag. i musikterapi, er tilknyttet smerteklinikken indtil 1. september med et tilbud om musikterapi hjemme hos patienterne eller på klinikken. Projektet ledes af lektor, ph.d. Lars Ole Bonde fra Institut for Kommunikation på Aalborg Universitet. Han er en af pionerer inden for musikterapien i Danmark.

AF OLE BRANDT

Smerteklinikken på Holbæk Sygehus er det næste

med i forskningsprojekt

Musikterapi er ikke nogen ny opfindelse - og det er heller ikke nyt, at den »hjælper med at lindre symptomer, bidrage til fysisk og psykisk velvære og give eksistentiel og åndelig omsorg«, som der står i en folder, Lise Høy Laursen har skrevet til smerteklinikken patienter.

Psykiatrien har brugt musikterapien i mange år

Psykiatrien har brugt musikterapi i mange år. Den bliver brugt i forbindelse med specialundervisning, i projekter med udviklingshæmmede, senhjerneskadede og i ældreplejen. Ja, og i parterapi. Oboisten Niels Eje har

skrevet nogle musikstykker specielt til patienterne på sygehusenes intensivafdelinger. Når det gælder palliation og musikterapi er der lavet en del forskning i udlandet, men ikke i Danmark, siger Lise Høy Laursen.

Musikterapien kan gøre en forskel

Det skal forskningsprojektet, som smerteklinikken i Holbæk er en del af, råde bod på, men Lise Høy Laursen er ikke i tvivl om, at musikterapi kan gøre en forskel også inden for palliation og hospicepleje. Hun er selv, som led i projektet, også tilknyttet Hospice Sjælland i Roskilde

og Arresødal Hospice i Frederiksværk.

I Danmark er der uddannet musikterapeuter (på Aalborg Universitet) siden 1982. Uddannelsen er femårig med undervisning i praktiske musikalske færdigheder og i at bruge dem terapeutisk, i psykiatri, psykologi og musikpsykologi med fire indlagte praktikophold.

obr@nordvest.dk